

Den gode overgang

Revideret rammebeskrivelse for
samarbejde mellem dagtilbud og skole

Efterår 2012

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indledning	3
Formål med rammebeskrivelsen	5
Anbefalinger og retningslinjer for overgange mellem dagtilbud og skole	5
Skolestart	5
Det tværprofessionelle samarbejde	6
Samarbejde	6
Skriftlighed ved overgange	7
Besøg på skolen	8
Overlevering af viden	8
Overgange for børn med særlige behov og særlige forudsætninger	9
Overgange for børn med dansk som andetsprog	10
Minimumskrav for samarbejdet mellem dagtilbud og skole	11
Årshjul i kronologisk rækkefølge	13
Pædagogiske og faglige sammenhænge mellem dagtilbud og skole	15
Bilag 1:	18
Inspiration til forberedelse af samtale i børnehaven med forældre til kommende skolebørn	18
Bilag 2: Forslag til følgebrev til udarbejdelse af samtalskema	20
Bilag 3: Samtalskema til brug ved overgang mellem børnehave og skole	21
Overgang mellem børnehave og skole	21
Bilag 4A:	25
Samarbejdskalender	25
Bilag 4B:	26
Eksempler på pædagogiske samarbejdsaktiviteter	26
Inspiration til pædagogiske projekter til gavn for børnenes overgang	27
Bilag 5: Skoleparathedsvurdering i Rudersdal kommune	28
Hvordan vurderer vi i Rudersdal kommune, om børn er skoleparate?	28
Tidlig skolestart	28
Udsat skolestart	29
Bilag 6:	30
Udveksling af oplysninger og om tavshedspligt	30
Videregivelse af personoplysninger	30
Udveksling af oplysninger uden forældrenes samtykke	31
Tavshedspligt	32
Inddragelse af forældrene	32
Bilag 7: Hvem har ansvar for hvad? Opgaveoversigt	33
Rammebeskrivelsens ansvars- & opgaveportefølje	33
Bilag 8	34
Samarbejdspartnere ved udarbejdelse af samarbejdskalender	34

Indledning

Styregruppen har ved et møde i december 2011 besluttet at revidere rammebeskrivelse "Samarbejde skole og dagtilbud 2011 – revideret udgave" i henhold til den politiske beslutning oktober 2011 om ændret skolestarttidspunkt til 1. maj.

Dokumentet udstikker rammer og retningslinjer for samarbejdet om den gode overgang mellem dagtilbud og skole, så der sikres sammenhæng for barnet i Rudersdal kommune. Ligeledes tager formålet sit udgangspunkt i den sammenhængende børne- og ungepolitik, hvor det er et mål, "at der er gode overgange mellem de enkelte tilbud".

Den naturlige sammenhæng mellem de pædagogiske læreplaner, skolens fritidstilbud og undervisning og den forskellige pædagogiske vægtning inden for områderne er illustreret i bilag 1¹. De mange pædagogiske snitflader øger nødvendigheden og mulighederne for et pædagogisk udviklingssamarbejde.

Med udgangspunkt i Strategien for Den gode inklusion er det fælles grundlag for samarbejdet om overgange mellem dagtilbud og skole også med til at skabe gode rammer for at fremme inklusion. Således kan en pædagogiske sammenhæng mellem dagtilbud og skole, med forsat fokus på at skabe forbindelse mellem forskellige læringsdiskurser, være med til at skabe gode inkluderende miljøer såvel fagligt som socialt. Som inklusionsprojektet skrider frem, vil ny viden om inklusion eventuelt skulle implementeres i rapporten.

Det gode samarbejde er et ledelsesansvar, hvor det faglige udgangspunkt holder barnet i centrum. I praksis kan lederen uddelegere ansvar for opgaven til de involverede medarbejdere.

---

¹ Fra undervisningsministeriets faghæfte nr.23 "Fælles Mål 2009 Børnehaveklassen"

Den første udgave af rapporten blev udarbejdet i foråret 2009 og politisk behandlet i Børn og Skoleudvalget den 7.oktober 2009, 2. udgave udkom forår 2011 og denne udgave efterår 2012 indeholder få ændringer vedr. samarbejdspartnere og primærskoler, mødevirksomheden omkring børnegrupperne samt de pædagogiske og faglige temaer i børnehaven, SFO'en og børnehaveklassen.

Rapporten er tænkt som en dynamisk rammebeskrivelse der løbende bliver revideret af styregruppen. Den nyeste udgave af rammeaftalen kan hentes på Intranettet under menuen 'På tværs', undermenuen 'Projekter på tværs' og undermenuen 'Den gode overgang'.

Bidrag, erfaringer og udviklingsforslag til rapporten er meget velkomne på en mail til styregruppen.

Formand for styregruppen

Jonas Feldbæk
Børneområdet

Formål med rammebeskrivelsen

Formålet med "Den gode Overgang" er, gennem pædagogisk samarbejde, at sætte fokus på skabelsen af en god overgang for alle børn.

Rammebeskrivelsen "Den gode overgang" angiver konkrete anbefalinger og retningslinjer til det brede tværfaglige samarbejde og den videndeling, der skal til, for at alle børn oplever en god overgang fra dagtilbud til skole.

Anbefalinger og retningslinjer for overgange mellem dagtilbud og skole

---

Enhver overgang fra et tilbud til et andet må betragtes hver for sig, idet der er forskel på, hvilke behov barnet, dets forældre og de professionelle har i forbindelse med de forskellige overgange. Der er dog en række generelle anbefalinger og retningslinjer, som er gældende for alle – eller i hvert fald de fleste – overgange mellem tilbud.

Skolestart

Siden 2009 har børnehaveklassen været obligatorisk, og undervisningspligten i Danmark er ti år. Undervisningspligten indtræder således den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år. 1. skoledag for børn i Rudersdal Kommune vil fra 2012 og fremover være den 1. maj. Her begynder børnene i SFO.

En skoleparathedsvurdering tilbydes forældre til "unge børn" og undtagelsesvis til børn, der har alderen til at begynde i skole. Se bilag 5 vedr. Skoleparathedsvurdering i Rudersdal Kommune" eller på dette link: [Skoleparathed - tidlig skolestart - Rudersdal Kommune](#)

Det tværprofessionelle samarbejde

Det er væsentligt for det gode samarbejde omkring overgange mellem tilbud, at der er klarhed i samarbejdsrelationerne blandt de professionelle. Derfor skal professionelle som udgangspunkt samarbejde og mødes med henblik på:

- dialog om gensidige forventninger
- aftaler om procedurer
- udveksling af nødvendige informationer
- aftaler om pædagogiske samarbejdsaktiviteter

Dette skal naturligvis ske inden for reglerne om udveksling af fortrolige oplysninger i det forebyggende samarbejde om børn og unge. De overordnede kommunale retningslinjer for overlevering af viden findes som bilag i dette dokument.

Forudsætninger for et velfungerende tværprofessionelt samarbejde er:

1. at der arbejdes efter et kendt og anerkendt mål
2. at faggrupperne har kendskab til hinandens arbejde
3. at der er respekt faggrupperne imellem
4. at der er en kendt procedure, timing (samarbejdskalender) og møderække for det tværprofessionelle samarbejde
5. at der opstår forståelse for og indsigt i de enkelte børnegrupperes udviklingstrin, udfordringer og potentialer.
6. at ledelse udøves, så fagligheden har barnet i centrum.

For at styrke det tværprofessionelle samarbejde om børns overgange mellem tilbud skal der løbende ske en systematisk opfølgning og evaluering af overleveringer fra institution til skole med henblik på forbedringer. Det er skolen, der bærer ansvaret for opfølgningen.

Samarbejde

Skoleledelsen er ansvarlig for i samarbejde med områdeledelsen, eller en af lederen udpeget ansvarlig, at udarbejde en samarbejdskalender, hvor de forskellige overgangs- og samarbejdsaktiviteter er beskrevet (se bilag 4A som et eksempel). Samarbejdskalenderen skal være synlig og lægges på skolens og daginstitutionernes hjemmeside og kalender. Alle er gensidigt forpligtet til at indgå i samarbejdet.

Af samarbejdskalenderen skal det fremgå, hvordan der arbejdes med deling af viden, samt hvordan der skabes pædagogiske sammenhænge mellem dagtilbud og skole.

Det kunne være fælles projekter, som omhandler tegninger, produkter, mapper eller lignende, som børnene medbringer fra dagtilbud til skole. Naturprojekter, sportsarrangementer eller lignende, kunne være aktiviteter for førskolebørnene, der indgår i samarbejdet og fremgår af samarbejdskalenderen.

Da skoler ofte modtager børn fra flere forskellige børneinstitutioner, er det vigtigt, at personalet på "ikke-primærskoler" er særligt opmærksomme på, at der kan være børn, der møder i skole uden at de har deltaget i samarbejdsprojekter og derfor ikke har de samme ting med fra børnehaven. På samme måde anbefales det, at personalet i daginstitutionerne orienterer sig mod de samarbejdsaktiviteter og –aftaler, der indgås mellem de øvrige primærskole og daginstitutioner for at understøtte en god overgang for de af børnehusets børn der skal til en ikke primærskole.

Der skelnes imellem samarbejdet om de pædagogiske sammenhænge med den primære samarbejdspartner og en sikring af, at det enkelte barn får en god overgang (se side 9-10 for nærmere beskrivelse).

For at skabe en bedre sammenhæng mellem børnehaveklasse og 1. klasse, og samtidig give børnehaveklassemedarbejderne mulighed for at have tid i den tidlige opstart, anbefales det at lade de lærere / pædagoger, som man ved skal have den nuværende børnehaveklasse i 1. klasse i det efterfølgende skoleår indgå med timer i børnehaveklassen.

Skriftlighed ved overgange

Med de foreliggende retningslinjer lægges der op til skriftlighed ved overgange mellem tilbuddene. I samarbejde med forældrene skal der for det enkelte barn udfærdiges et skema, som har til formål at lette overgangen for det enkelte barn og for det personale, der skal tage imod barnet.

Med henblik på at lette og skabe ensartethed i skriftligheden er der udarbejdet samtaleskemaer, som **skal benyttes**. (Se bilag 3: Samtaleskema og side 9: "Minimumskrav for samarbejdet mellem dagtilbud og skole".)

En evaluering fra efteråret 2010 viser, at dialogen og samtaleskemaerne er af stor værdi for skolerne. Derfor understreges betydningen af, at børnehaverne er opmærksomme på, at der fremsendes skemaer på alle børn. Det er børnehaverne, der skal videresende skemaerne til den modtagne skole. Børn, der kommer fra andre kommuner kan få udleveret et skema på den modtagne skole, som sammen med forældrene så vil udfylde skemaet.

Besøg på skolen

For alle overgange gælder det, at der skal skabes mulighed for, at barnet besøger sin kommende skole inden overgangen og gerne i følgeskab med den pædagog, som barnet kender og er tryk ved.

Det giver tryghed for barnet at have besøgt sin kommende skole og hilst på nye kammerater og nye voksne. De to verdener – den gamle og den nye – kommer til at hænge bedre sammen.

Overlevering af viden

I situationer hvor der er behov for at videregive fortrolige oplysninger om et barn, skal reglerne om tavshedspligt og videregivelse af fortrolige oplysninger opretholdes. Med indførelse af Barnets reform er der indført en lempelse i Servicelovens § 49 a om udveksling af oplysninger uden forældrenes samtykke.

For yderligere information om reglerne henvises til bilag 6. "Om udveksling af oplysninger og om tavshedspligt"

Rudersdal kommune har en underretningsguide – om tavshedspligt og videregivelse af oplysninger. Læs mere på kommunens hjemmeside på følgende link: [underretningsguide 2011](#)

Overgange for børn med særlige behov og særlige forudsætninger

---

Udviklingsmuligheder fremmes hos børn og unge igennem en tidlig helhedsorienteret, koordineret og tværfaglig indsats med henblik på at fremme det enkelte barns muligheder²

Indsatsen fokuserer på de børn, der har særlige behov i børnehaveperioden. De vurderes løbende dels med henblik på at sikre, at de får en støtte, der løbende målrettes behovene – dels for at sikre, at de får støtten så længe, det er relevant. I forbindelse med skolestart skal børnehaven indkalde til statusmøde, hvor der tages særlig stilling til barnets fremadrettede behov, herunder skal der tages stilling til evt. yderligere relevante undersøgelser, og hvornår de skal foregå.

Børn, der skal udredes i børnepsykiatrien, skal undersøges af en psykolog fra PPR, inden de visiteres til udredning. Denne proces starter senest i vinterhalvåret året før skolestart, altså mere end 1 år før skolestart. Her vurderes barnets behov i forhold til en skolestart, og senest i november/december indstilles barnet til den relevante støtte/skoleforanstaltning. I løbet af foråret det år, hvor barnet skal starte i skole, afgøres hvilket tilbud, der er relevant for barnet – det være sig udsat skolestart eller et konkret undervisningstilbud.

Først når det er afklaret, hvilket tilbud barnet tildeles, kan den konkrete planlægning af overgangen begynde med besøg på skolen og overleveringsmøder fagfolk og forældre i mellem.

For så vidt at der ønskes udsat skolestart, skal der søges særskilt om dette, og der skal ligge en handleplan for, hvad det ekstra år i børnehaven skal bruges til, og hvilke færdigheder hos barnet, der skal arbejdes med. Læs mere om dette på linket: [Udsættelse af skolestart](#)

---

² Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik i Rudersdal Kommune

---

Overgange for børn med dansk som andetsprog

I forbindelse med skolestart skal der tages særlig stilling til barnets sproglige udvikling. Er der tvivl om, hvorvidt barnet behersker de dansksproglige kompetencer, der skal til for at kunne begynde i skole, vil det blive testet efter Undervisningsministeriets materiale "Vis, hvad du kan." Sprogscreeningen foretages af Børneområdets sprogkonsulent som efterfølgende sørger for at barnets sprogscreening overleveres til skoleområdets tosprogskonsulent, mens pædagogen sørger for at orientere barnets forældre om resultatet af sprogscreeningen og kommer med anbefalinger. Skoleområdet sender den derefter videre til distriktsskolen, hvis barnet har behov for supplerende støtte i dansk som andetsprog. Dette sker i februar.

Kommunens logopæder kan inddrages som sparringspartnere i forbindelse med sprogscreening og vurdering af skoletilbud for de tosprogede.

Børn med dansk som andetsprog med behov for sprogstimulering tilbydes i børnehaven en øget opmærksomhed og særlig indsats fra sprogpædagoger og børnehavepædagogerne i det daglige. Denne viden videreformidles til medarbejderne i skolen på overleveringsmødet.

Med udgangspunkt i barnets sprogscreening tager skolens funktionslærer i **marts** stilling til, om der skal søges timer til supplerende støtte i dansk som andetsprog. I **april** afholder Skoleområdet og Børneområdet et dialogmøde for forældre til de skolestartere med dansk som andetsprog, der har behov for supplerende støtte i dansk.

Både børnehave og skole skal være opmærksomme på, at der for nogle børn med dansk som andetsprog kan være behov for et særligt samarbejde med forældrene om overgangen.

I august vil forældre til tosprogede børn, som skal begynde i modtagelsesklassebørnehave, blive indkaldt til et orienteringsmøde på Toftevangskolen.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, der arbejder med sprogarbejde i børnehave og indskoling. Arbejdsgruppens anbefalinger vil blive præsenteret i den næste udgave af Den gode Overgang.

Minimumskrav for samarbejdet mellem dagtilbud og skole

Sådan rammesættes samarbejdet mellem dagtilbud og skole i Rudersdal Kommune:

- Den afgivende børnehave afholder **forældresamtaler** for næste års skolestartere i perioden fra marts til oktober året inden børnene starter skole. Her fokuseres på, hvilke områder der skal arbejdes med både i børnehaven og i hjemmet. Samtalen tager udgangspunkt i bilag 3: Samtaleskema til brug ved overgang mellem børnehave og skole.
- Der afholdes et møde, hvor **faggrupperne** (børnehavepædagoger, SFO-pædagoger, børnehaveklasseledere, lærere) drøfter generelle forhold. Mødets formål er at skabe kendskab til hinandens læringsdiskurser, fagligheder og arbejdsgange, herunder dialog om gensidige forventninger, aftaler om procedurer, udveksling af nødvendige informationer. Skolen indkalder.
- Der skal etableres **pædagogiske samarbejdsaktiviteter** fx i form af et fælles pædagogisk projekt, som fremgår af samarbejdskalenderen. Se afsnittet "Samarbejde" s.5 og side 23 for nærmere beskrivelse.
- Skolen afholder en dag, hvor alle kommende skolebørn kommer på besøg på skolen sammen med deres pædagoger, og hvis det mod forventning ikke kan lade sig gøre, med deres forældre. Børnene besøger såvel SFO'en som børnehaveklassen. Skolerne sender indbydelse vedr. besøgsdagen ud til de relevante dagtilbud. Det er dagtilbuddets ansvar at informere forældrene.
- Der afholdes overleveringsmøde mellem skole og børnehave, hvor der tales om børnegruppen. Overleveringsmødet kan omhandle **hvad og hvordan** der arbejdes i børnehaven fx hvilke metoder og hvilken didaktik, der er i praksis, hvilke emner

børnehaven har arbejdet med det sidste år samt en tilbagemelding på (evaluering af) den børnegruppe, som skolen modtog året før. Børnehusene indkalder.

- Der afholdes **informationsmøde** på skolerne for kommende børnehaveklasse-forældre omkring indskrivningen.
- Dagtilbuddet holder op til skolestart en afsluttende **forældresamtale**, hvor man tager afsæt i det samtaleskema, som forældrene har udfyldt inden samtalen (Bilag 4) Dagtilbuddet sender efterfølgende (senest 1.april) skemaerne til modtagende skole da skemaerne også danner grundlag for den første skolehjem samtale. Der **skal** udfyldes skemaer for alle børn.
- Der afholdes overleveringsmøde mellem dagtilbud og skole vedrørende børn med særlige behov. Det er ledelsen i dagtilbuddet, som har ansvaret for at invitere til overleveringsmøde.
- Skolen afholder forældremøde i efteråret med de nye forældre.

Skolen afholder skolehjem samtale inden for det første kvartal i skoleåret. Samtalskemaet fra børnehaven danner grundlag for samtalen.

- Primærskoler og områdeinstitution skriver en fælles redegørelse om samarbejdet omkring overgangen – til skolernes skole redegørelse og til områdeinstitutionernes virksomhedsplaner

Årshjul i kronologisk rækkefølge

Måned	Aktivitet
<p>Året før skolestart: Marts-Oktober Forældresamtale for næste års skolestartere (Dagtilbuddet)</p> <p>November</p> <p>Indstilling til udredning med henblik på særlig støtte (Dagtilbuddet)</p> <p>Indstilling til særlige tilbud inden for og udenfor kommunen (Dagtilbuddet)</p> <p>December</p> <p>PPR danner sig et overblik over alle bekymringsbørn med skolestart til maj</p>	<p>Der afholdes udviklingssamtale i dagtilbuddet, spørgsmålene på bilag 1 er inspiration til samtalen. (Se Minimumskrav på side 9 for nærmere beskrivelse)</p> <p>Indstilling til udredning af børn, der skal undersøges af psykolog med henblik på særlig tilbud ved skolestart. (Se side 7 for nærmere beskrivelse)</p> <p>PPR indstiller børn til særlige tilbud. Barnet skal <i>senest november året før skolestart</i>, indstilles til udredning med henblik på et særligt skoletilbud. (Se side 7 for nærmere beskrivelse)</p>
<p>Det kalenderår barnet starter skole: Januar / februar</p> <p>Digital indskrivning (Forældre)</p> <p>Skoleparathedsvurdering (Forældre)</p> <p>Udsættelse af skolestart (Forældre, PPR, Skole)</p> <p>Informationsmøde på skolerne (Skole)</p> <p>Sprogscreening af tosprogede (Børneområdet)</p>	<p>Forældre indskrives digitalt via Rudersdal kommunes hjemmeside.</p> <p>Skoleparathedsvurdering for tidlige skolestartere. Proceduren kan ses på Bilag 5 og Rudersdal kommunes hjemmeside her</p> <p>Forældre, der ønsker at udsætte deres barns skolestart, kan ansøge om udsættelse af skolestart i forbindelse med den digitale skoleindskrivning. Du kan læse mere i Bilag 6 og kommunens hjemmeside her</p> <p>Skolerne inviterer til informationsmøde.</p> <p>Er der tvivl om, hvorvidt det tosprogede barn behersker de dansksproglige kompetencer, testes med materialet "Vis hvad du kan". Den færdige sprogscreening sendes til dagtilbud. Læs om proceduren i Håndbogen på intranettet.</p>

<p>Februar – marts</p> <p>Bekymringsbørn indstilles til PPR (PPRmedarbejdere)</p> <p>Samtaleskemaer udfyldes (Dagtilbuddet) Forældresamtale</p> <p>Dialogmøde tosprogedes forældre (Skole)</p> <p>Overleveringsmøde med samtaleskemaer (Dagtilbuddet)</p>	<p>Ansøgningsfrist til børn der skal bevilliges støtte ved skolestarten er 1. marts.</p> <p>Samtaleskemaerne udfyldes af forældrene, og der afholdes samtale i dagtilbuddet. Dagtilbuddet videresender samtaleskemaet til barnets skole. (se side 6 Skriftlighed ved overgange)</p> <p>Skolerne afholder dialogmøde med tosprogedes forældre, der skal bevilliges støtte. Se også Håndbogen på intranettet.</p>
<p>Februar – april</p> <p>Børn besøger skolerne (Dagtilbuddet /Skole)</p> <p>SFO-pædagoger besøger dagtilbuddene</p>	<p>Dagtilbuddet besøger skolen</p>
<p>April</p> <p>Overleveringsmøde for børn der skal have særlig støtte omkring skolestart (Skole)</p>	<p>Forældre, PPR, dagtilbud, skole (børnehaveklasseleder, sfo-pædagog) mødes og udveksler information om barnet.</p>
<p>1.maj - skolestart</p>	<p>Børnene begynder i skolens SFO.</p>
<p>August</p> <p>Orienteringsmøde for tosprogede i modtageklasse (Skole)</p>	<p>Orienteringsmøde for forældre til de tosprogede, som skal i modtagelsesklasse på Toftevangskolen.</p>
<p>August/November</p> <p>Forældremøde (Skole)</p> <p>Forældresamtaler (Skole)</p>	<p>Forældremøde for de nye børnehaveklassebørn</p> <p>Forældresamtaler for de nye børnehaveklassebørn.</p>

Pædagogiske og faglige sammenhænge mellem dagtilbud og skole

Undervisningen i børnehaveklassen skal skabe sammenhæng i overgangen fra hjem og dagtilbud til skolen, og i overgangen fra børnehaveklasse til 1. klasse.

Både dagtilbudsloven og folkeskoleloven beskriver en række værdier, som er umiddelbart sammenlignelige. Dertil kommer, at temaerne i pædagogiske læreplaner i dagtilbud,, indholdsplaner i SFO og undervisningstemaerne i børnehaveklassen indholdsmæssigt ligger tæt op ad hinanden. Det giver mulighed for at skabe sammenhæng i tilbuddene. På den baggrund er det vigtigt at drøfte, hvordan børnehaven på sin side kan forberede børnene til mødet med skolen samtidig med, at det er lige så vigtigt at have opmærksomhed på, hvordan SFO og børnehaveklassen kan arbejde videre med det, børnene har lært i børnehaven.

I forbindelse med barnets overgang fra den ene institution til den næste skal der på et samarbejds møde tages konkret stilling til spørgsmål om hvilket ansvar og hvilke opgaver samtlige involverede medarbejderne har.

Formålet med samarbejdet er, at de voksne som støttepersoner med hver deres udgangspunkt kan hjælpe børnene med at skabe forbindelse mellem de forventninger, der er til dem som hhv. barn i en familie, som børnehavebarn og som skolebarn. Læring er i et vist omfang forbundet med den konkrete sammenhæng, den udvikles i. Det betyder, at det, børnene har lært i børnehaven, er bundet til bestemte situationer og det praksisfællesskab, der er i børnehaven. Barnet skal derfor støttes i at bringe sin læring fra børnehaven med ind i skolen. Det er vigtigt, at overgangen tilrettelægges, så barnet oplever, at de erfaringer, oplevelser, lege, viden og færdigheder, det har med sig fra børnehaven og familien, bliver anerkendt som værende vigtige og betydningsfulde i skolen.

Temaer i børnehavens pædagogiske læreplaner	Indholdsplaner SFO	Børnehaveklassens obligatoriske temaer	Den første fagopdelte undervisning
Sproglig udvikling	Sprog og udtryksformer	Sprog og udtryksformer	Dansk Kristendomskundskab
Naturen og naturfænomener	Natur, klima og miljø	Natur og naturfaglige fænomener	Natur/teknik Matematik
Kulturelle udtryksformer	Kulturelle udtryksformer	Det praktiske musiske	Billedkunst Musik
Krop og bevægelse	Krop og bevægelse	Bevægelse og motorik	Idræt
Alsided personlig udvikling	Barnets alsidige udvikling	Samvær og samarbejde	Alsided udvikling
Sociale kompetencer	Barnets alsidige udvikling	Sociale færdigheder	Sociale færdigheder
	Fritidsliv		

Illustration af sammenhæng mellem dagtilbuddets pædagogiske læreplaner, SFO'ens indholdsplaner, børnehaveklassens undervisning og den første fagopdelte undervisning

Samarbejdet om skabelse af sammenhæng mellem dagtilbud og skole fastholdes og udvikles ved at skabe sammenhæng mellem læringsdiskurserne fra dagtilbud, SFO og skole. Hvor dagtilbud og SFO har en pædagogisk didaktisk tilgang, har skolen en undervisningsdidaktisk tilgang.

Indførelsen af skolestart, inden børnehaveklassen begynder, nødvendiggør en lokal identificering og italesættelse af de fremherskende læringsdiskurser på de tre arenaer. Dette for at sikre en samskabende læringsdiskurs, der understøtter den gode overgang. Med indførelsen af skolestart 1. maj får børnene nu nogle måneder, hvor de kun er i berøring med skolens SFO-pædagogiske tilbud. Det er således meget vigtigt for sammenhængen, at skolerne arbejder med at skabe trygge strukturer, rutiner og faste rammer omkring børnenes dagligdag i SFO, så der kan skabes en naturlig overgang mellem strukturen i børnehaven og i børnehaveklassen og SFO. Dette fordrer en bevidst stillingtagen til læringskulturen, i særdeleshed i SFO, i perioden op til skolestart.

I primærskolesamarbejdet skal der således drøftes forskellige læringsdiskurser og kulturer for at understøtte samarbejdsaftalens samskabende pædagogiske praksis.

Som det ses af oversigten på side 13, er der på det tematiske plan klare sammenhænge på tværs af de tre læringsgrundlag. Hvordan dette omsættes i den konkrete praksis med børnene, er op til de professionelle, der arbejder med børnene i hverdagen. Det er dog arbejdsgruppens klare **anbefaling**, at der i de tre måneder fra maj til august, arbejdes gennemgående med de sociale temaer, som overordnet tema. Ved at prioritere sociale processer, sikres den bedst mulige inklusion af alle børn i de nye fællesskaber. Desuden skabes der hos medarbejderne på skolen en værdifuld viden om børnenes indbyrdes samspil, som kan medvirke til at kvalificere en efterfølgende klassesdannelse.

De øvrige temaer fra mål- og indholdsbeskrivelserne i SFO, bør inddrages i det omfang, det kan skabe sammenhæng imellem børnenes liv i børnehaven, den øvrige hverdag i SFO'en sammen med de større børn og den kommende hverdag i børnehaveklassen. Det anbefales endvidere at aktiviteterne for de nye børn i perioden maj til august, tænkes som en introduktion til skolens organisering, og de aktiviteter der sædvanligvis foregår i SFO'en for børnehaveklassebørn, men tilpasset de nye børns aldersniveau. Som ved overgang fra daginstitution til SFO, er det vigtigt at medarbejderne i hele indskolingen samarbejder om at få et helstøbt og sammenhængende overgang mellem SFO og skole. Arbejdsgruppen **anbefaler**, at pædagogerne der tilknyttes de nye børn 1. maj, så vidt muligt er gennemgående i det undervisnings- og SFO-pædagogiske tilbud for derigennem at skabe sammenhæng for børnene.

Eksempler på aktiviteter der kunne tænkes ind i disse rammer kunne være; Ture ud af huset; kreative aktiviteter, bevægelsesaktiviteter, samarbejdsopgaver, socialiseringsaktiviteter mm. Turene og aktiviteterne bør have det overordnede formål, at skabe nye fællesskaber og venskaber og at de nye børn lærer skolens samlede organisering at kende. Derved får medarbejderne endvidere et indtryk af, hvad det enkelte barn mestrer, så man kan sætte ind og målrette aktiviteter, så barnet bliver klar til børnehaveklassestart. Dette forudsætter et tæt tværprofessionelt samarbejde mellem alle involverede medarbejdere (se øverst side 5). Endvidere skal det understreges, at etableringen af en overskuelig struktur og organisering, med faste rutiner og aktiviteter der skaber sammenhæng mellem børnehavens og børnehaveklassens kultur, i sig selv er en vigtig skoleforberedelse for børnene.

Bilag 1:

Inspiration til forberedelse af samtale i børnehaven med forældre til kommende skolebørn

Den afgivende børnehave afholder forældresamtaler for næste års skolestartere i perioden fra marts til oktober. De nedenstående spørgsmål er tænkt som inspiration til forberedelsen af samtalerne i dagtilbuddet.

De enkelte temaer relaterer sig til ministeriets lovgrundlag for pædagogiske læreplaner. Listen er ikke ment som en tjekliste, men som en guide til at komme rundt om alle temaerne. Brug den til at se, hvor der skal sættes fokus, således at barnet er i stand til at mestre overgangen. Denne indsats skal ses som et samarbejde om barnet og foregå både i institutionen og i hjemmet.

Den alsidige personlighedsudvikling

Det er vigtigt for barnet at have tillid til sig selv og kende egne følelser. Hvis barnet har et godt selvværd og tror på sig selv, kan det favne både sig selv og sin omverden.

- Hvordan giver barnet udtryk for sine følelser?
- Kan barnet sætte ord på egne følelser?
- Kan barnet sætte sig i et andet barns sted?
- Kan barnet beskæftige sig i længere tid uden voksenkontakt?
- Kan barnet kun lide at lege alene?
- Er barnet trygt ved at være sammen med mange børn og voksne?
- Kender barnet egne grænser?
- Er barnet opmærksomt på egne styrker og svagheder?
- Kan barnet tage vare på egne ting, tøj, taske, legetøj?
- Kan barnet koncentrere sig i et stykke tid ad gangen, selvom der foregår andre ting omkring det?

Den sociale kompetence

Det er vigtigt for barnet, at det ikke bruger en masse energi på samværskonflikter med andre børn, således at der tages energi fra opmærksomhed og koncentration. Energien skal bruges på venskaber, samvær og læring.

- Er barnet god til at lytte, vente på tur og lade andre tale færdigt?
- Kan barnet tilsidesætte egne behov?
- Kan barnet tage hensyn, vise omsorg og medfølelse for andre børn?
- Kan barnet forstå andres hensigter?
- Kan barnet forstå og respektere regler?
- Kan barnet tale med og kontakte andre børn?
- Kan barnet lege og danne nye venskaber?
- Kan barnet forstå en kollektiv besked?
- Kan barnet forhandle og løse konflikter?

- Kan barnet vise udholdenhed ved selv at prøve igen og ikke give op med det samme?

Krop og bevægelse

At være motorisk alderssvarende har stor indflydelse på barnets evne til at kunne klare sig selv. Dvs. være selvhjulpne og ikke altid at have en voksen til at hjælpe sig.

- Kan barnet tage tøj af og på?
- Kan barnet selv klare toiletbesøg?
- Har barnet god kropskontrol, kan det løbe, klatre, balancere, hinke, hoppe, danse og kaste bold?
- Kan barnet holde på en blyant, skrive sit navn, tegne geometriske figurer, klippe og klistre?
- Kan barnet bruge sine sanser?
- Kan barnet lide at bevæge sig?

Sprog

Det er vigtigt for barnet, at det kan udtrykke, hvad det tænker og føler. Især når det skal håndtere en konflikt og bede om hjælp fra venner og voksne.

- Kan barnet bruge lyde, rime, vrøvl og synge almindelige børnesange?
- Har barnet begreb om tid og sted og kan det bruge overbegreber?
- Har barnet mod på at sige noget i større forsamlinger?
- Kan barnet koncentrere sig om højtlesning samt genfortælle en handling?
- Kan barnet fortælle sammenhængende om en oplevelse, så andre kan forstå den?
- Kan barnet udtrykke sig i et stort set korrekt og forståeligt sprog?
- Kan barnet overveje og konkludere?
- Kan barnet forklare en konflikt?

Naturen og naturfænomener

Det er vigtigt, at barnet har sans for naturen. At barnet oplever naturen som et legerum, der danner grundlag for en varig interesse, respekt og ansvarlighed over for natur og miljø.

- Kender barnet forskellige dyr, insekter og planter?
- Kan barnet identificere og organisere, ordne og sætte i system?
- Lytter barnet til naturens lyde?
- Ser barnet forskellige muligheder i benyttelsen af naturen?
- Kan barnet lide at eksperimentere?

Kulturelle udtryksformer og værdier

Det er vigtigt, at barnet stifter bekendtskab med forskellige kulturelle udtryksformer og værdier. Herigennem bliver barnet støttet i at blive et helt, nysgerrigt og tolerant menneske, der har forståelse for, at verden er mangfoldig, og at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være forskellige.

- Kender barnet begreber som foran, bagved, over, under, højre og venstre?
- Har barnet kendskab til tal og talbegreber?
- Har barnet lyst til at lære nyt og selv tage initiativ til mere viden?
- Kan barnet lide at tegne, også med detaljer, og kan det fortælle om det?
- Kan barnet lide at male, kreere med forskellige materialer?
- Kan barnet lide at konstruere med fx klodser, lego, flexi eller lignende?
- Kan barnet lide at spille teater og dramatisere?
- Kan barnet lide at synge, finde melodier og skabe rytmer?
- Kan barnet lide at spille spil?

[dato]

Overgang fra børnehave til skole

Kære [forældre til børn der skal begynde i skole]

At begynde i skole er en stor begivenhed i alle børns liv. Jeres barn skal sige farvel til alt det kendte i børnehaven og goddag til alt det nye og spændende i skolen.

Barnet begynder sin skolegang i skolens SFO, hvor aktiviteter er tilrettelagt med henblik på at gøre børnene trygge ved skolelivet.

For at skabe en god og tryk overgang for jeres barn, er det vigtigt, at skolen får en viden om jeres barn, inden det starter. I Rudersdal Kommune har vi derfor udarbejdet vedlagte samtaleskema, som vi beder jer udfylde hjemme.

Formålet er, at I som forældre kan give skolen værdifulde informationer, således at skolen kan modtage og møde hvert enkelt barn så godt som muligt. Det er også det papir, der danner udgangspunkt for den første skole-hjemsamtale.

Er der forhold, som I gerne vil overdrage mundtligt til skolen, er I selvfølgelig altid velkomne til at kontakte jeres barns kommende skole.

Skemaet afleveres i børnehaven senest d. _____, og vi sender det derefter videre til skolen. Børnehaven skriver også bemærkninger i skemaet. I har naturligvis altid mulighed for at se de bemærkninger, der bliver skrevet.

Med venlig hilsen

[Daginstitutionens navn, daglig leder/ pædagog]

Bilag 3: Samtaleskema til brug ved overgang mellem børnehave og skole

Overgang mellem børnehave og skole

Her tegner barnet en tegning til skolen!

Barnets navn _____

Børnehavens navn _____

Fars og mors navn _____

Skolens navn _____

Eventuelle søskendes navne og institution/klasse

Forældrene giver hermed samtykke til, at der udveksles oplysninger, der vedrører barnets trivsel med henblik på den kommende skolestart

1. Er der forhold, som vil være godt for skolen at vide? Fx vedrørende mad, søvn, påklædning, toiletbesøg, selvhjulpenhed, syn, hørelse, allergi, familiemæssige forhold, forhold til søskende

2. Hvilke 3 til 5 ord beskriver bedst jeres barn?

3. Hvordan modtager jeres barn nye udfordringer? (nysgerrig, initiativrig, afventende, forsigtig, styrende, med selvtillid...)

4. Hvordan reagerer jeres barn, når det bliver trist, ked af det eller vred?

5. Hvordan udtrykker jeres barn sig kreativt? (Sang, rytme, musik, rollelege, tegne, male, konstruktionslege)

6. Hvordan fungerer jeres barn motorisk?

7. Hvordan fungerer jeres barn socialt? (i større/ mindre grupper, blandt børn, blandt voksne)

8. Hvem leger jeres barn med – og hvad leger de?

9. Har der været kontakt til andre faggrupper i forhold til jeres barn?

Talepædagogen

Fysioterapeuten

Psykologen

Andet

Hvis ja, så skriv kort om problemstillingen.

10. Bemærkninger fra børnehaven

Bilag 4A:

Samarbejdskalender

- Et eksempel

Dato	Beskrivelse	Deltagere	Ansvar
August	Årsplanlægning af samarbejdskalender	Skoleledelse SFO ledelse Områdeledelse	Skoleledelse Områdeledelse
Oktober	Vidensudveksling: <ul style="list-style-type: none"> • Overgange evaluering • Viden om læsning • Viden om arbejdet med det sidste år i børnehaven inden skolestart • Trivsel, motorik, og sprog 	SFO Børnehaveklasseledere Indskolingslærere Børnehaver	Skoleledelse Områdeledelse
November	Projekt møde: Barnets mappe	SFO Børnehaveklasseledere Børnehave	Skoleledelse Områdeledelse
December	Julestykke i børnehaveklassen. Børnehaverne fra området inviteres.	Børnehaveklasse Børnehaver	Børnehaveklasseledere
Januar	Skolestartsmøde Skolen præsenteres for kommende børn Evt. skoleparathedsvurdering	SFO ledelse Børnehaveklasseledere Børnehave inviteres	Skoleleder
Februar	Trivselsforedrag "Fri for mobberi" Børnehaver på besøg i skolen	Indskoling SFO Børnehave, SFO	Skoleledelse Områdeledelse
Marts	Naturprojekt for kommende skolebørn i Rudeskov SFO-pædagoger på besøg i børnehaver	Børnehaveklasseledere Børnehaver, SFO Børnehaver	Skoleledelse Områdeledelse SFO pædagoger
April	Forældremøde nye forældre	Skolen	
Maj	1. maj SKOLESTART		

Bilag 4B:

Eksempler på pædagogiske samarbejdsaktiviteter

Fra evalueringen, der blev gennemført i 2010 fremgår det, at der er mange forskellige måder at samarbejde omkring skolestart på.

Herunder følger en række af eksempler på pædagogiske samarbejdsaktiviteter, der er afprøvet. Nogle eksempler er dog foregået i henholdsvis skolen eller børnehaven uden at den anden part har været involveret. Men ideerne vil kunne udvides, så de kommer til at indgå i samarbejdet mellem dagtilbud og skole. Af tilbagemeldingerne fremgår det, at det er meget væsentlig for arbejdet i børnehaven, at de kender til skolens forventninger til børnene ved skolestart. Når udvekslingerne på møder bidrager til forståelse af opgaven, vurderer børnehaveklasseleder og pædagog sammen, at mødet er givtigt.

- Forældrebesøg i maj
- Evaluering af samarbejde og procedure i fællesskab
- Skolestartsdag i juni
- Børnehavedag på skolen for alle nye børn, ifølge med pædagog eller forældre
- Børnehaveklasseledere og pædagoger taler om børnene på møde
- Åbent Hus arrangement for forældre og børn
- Overleveringsmøder på forældreinitiativ
- Besøgsuge på skolen, aktiviteter fælles med 0. klasse
- Overleveringsmøde
- Miniskoledag med forældre
- Skolens besøg i børnehaver
- Børnehavebørnene inviteres til skolens teater, høstfest, loppemarked og åbent hus i forbindelse med skolens/afdelingens a-uger (temauge)
- Aftaler om planlægning af samarbejdskalender i efterår 2010
- Skolegrupper i børnehaven: skolebørnene samles i grupper med specielt tilrettelagte aktiviteter
- Besøg på skole /SFO
- Evalueringsmøde – blive klogere på skolens forventninger
- Formiddagsbesøg i skolen, idrætsdag,
- I børnehaven: Sproglig opmærksomhed, samarbejdslege og "skoleopgaver" (skrive navn, ord, tal m.m.) for den gruppe børn, der skal begynde i skole. (Kan gøres målrettet, når der foreligger viden om skolens forventninger)
- Den fælles planlægning kan fx udmøntes i aktiviteter i lighed med nedenstående:
- Arbejde med fælles tema – med udveksling af produkter (temaerne kan udspringe af læreplaner i børnehaven og mål for børnehaveklassen (Fælles Mål, faghæfte nr. 23)
- Arbejde hjemme, mødes og udveksle viden og produkter – se hvad de andre har lavet og lære af det.
- Fælles udflugter til fx stranden, skoven, museum m.m.
- Fælles idrætsdag / sangdag / kunstdag / naturdag for 0. klasse og børnehavebørn
- Frikvarterslege i børnehaven – evt. kunne nogle børn fra 0. klasse undervise

Pædagogisk sammenhæng fra dagtilbud til skole skal fastholdes og udvikles ved at skabe bedre sammenhæng mellem to læringsdiskurser. Hvert barn får en god overgang, der indeholder overlevering af relevant viden og samarbejde om pædagogiske metoder.

Samarbejdet om de pædagogiske sammenhænge skal skabe forståelse for de forskellige tilbuds tilgange til læring og styrke den røde tråd i barnets udvikling. Samarbejdet øger vidensdeling og udvikling og giver en øget mulighed for at skabe en tværgående læringskultur.

Inspiration til pædagogiske projekter til gavn for børnenes overgang

---

Det anbefales:

- At erfaringsudveksling fra børnehaven til skole sker minimum to gange årligt. F.eks. den første i start februar inden vinterferien, som skal omhandle forventningsafstemning i forhold til dels samarbejdsrelationer og -omfang, dels børnene, som skal starte i SFO den 1/5.
- Det andet møde i midt november, hvor fokus er på evaluering, kommende SFO og skolebørn samt begyndende planlægning af evt. projektuge eller andet, hvor børnene møder skolen.
- At der i februar/marts afholdes et skoleprojekt i samarbejde med børnehaven.. Et eksempel kunne være at give kommende skolestarter, mulighed for at opleve "livet i skolen" via et projektforbøb over én uge. Børnene bliver delt op i grupper, hvor der både er børnehavebørn og børnehaveklassebørn. Der er forskellige aktiviteter for børnene i løbet af ugen, hvor temaet er "en dag i skolen".
- At primærinstitutionernes besøgsdage fremrykkes til april. Børnene besøger SFO om formiddagen, hvor temaet kan være leg og læring i SFO'en. Herefter kan man evt. blive i SFO, indtil barnet bliver hentet, således at der er mulighed for en naturlig dialog mellem forældre/ SFO, om hvordan dagen er forløbet. Der kan i forlængelse af dagen laves fællesspisning, eller det kan laves som et særskilt arrangement.
- At børnene fra børnehaven deltager i skolernes motionsdag sammen med børnehaveklassen fredagen inden efterårsferien.
- At vinterferien og efterårsferien kunne bruges som "drop in" dage/uger i skolens SFO. I vinterferien og i efterårsferien kunne dørene være åbne for børnehaverne, hvor børnene kan komme på besøg sammen med pædagogerne og resten af deres egen børnegruppe. Her tænkes specielt på institutioner, hvorfra der kommer få børn.
- At der arrangeres en fællesdag/temadag for de børn, der er startet på SFO'en den 1/5 og børnehaveklassebørnene, hvor fokus er socialt samvær, kammeratskab og fx emner som natur, musik eller leg & bevægelse.

Hvordan vurderer vi i Rudersdal kommune, om børn er skoleparate?

Folkeskoleloven³ foreskriver, at undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor et barn fylder 6 år.

Tidlig skolestart

Et barn skal efter forældrene anmodning optages i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 5 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen⁴. I forbindelse med spørgsmålet om tidlig skolestart tilbydes forældrene en samtale med en skoleparathedsvurdering. Beslutningen om tidlig skolestart træffes af skolens leder efter samråd med forældrene. Skolens leder afgør efter en konkret vurdering, om et barn er tilstrækkeligt modent til, at tidlig optagelse i børnehaveklassen kan finde sted.

Proceduren for vurdering af skoleparathed forløber således:

- Forældrene henvender sig til skolen.
- Skolen inviterer til en samtale i uge 4 mellem forældre, børnehaven, en børnehaveklasseleder fra modtagende skole, afdelingslederen og en repræsentant fra PPR.
- Børnehaven har inden mødet lavet en TRAS (tidlig registrering af sprogudvikling) på barnet.

Hvis der efter denne samtale fortsat er tvivl om tidspunkt for skolestart, og der er behov for en objektiv vurdering kan skolelederen tage stilling til om barnet evt. skal deltage én dag i en børnehaveklasse på modtagende skole. Her kan også psykolog og evt. tale-hørelærer deltage i en time for at observere barnet/børnene. Børnehaveklasselederne kan sammen med PPR lave KTI (kontrolleret tegneiagttagelse) med børnene. Efterfølgende, og gerne i slutningen af uge 10

---

³ Folkeskoleloven § 34

⁴ Folkeskoleloven § 37 (med bemærkninger)

mødes børnehaveklasseleder, afdelingsleder, psykolog, evt. tale-hørelærer og skoleleder for at vurdere, hvordan det er gået.

Der skal i forbindelse med skoleparathedsvurderinger aftales datoer for:

- første samtale i uge 4
- afsluttende samtale i uge 10
- Dage hvor barnet/børnene deltager i børnehaveklassen skal aftales mellem de deltagende parter ved skoleårets begyndelse.

Læs mere på linket til Rudersdal Kommunes hjemmeside: [skoleparathed](#)

Udsat skolestart

Der kan søges udsat skolestart til et barn, der er omfattet af undervisningspligten, men hvor der er bekymring for barnets udvikling og trivsel. Hvis PPR skønner, at barnets udfordringer er af en sådan art, at en skoleudsættelse vil være det bedste for barnet, kan der søges om udsat skolestart. Ansøgninger om udsat skolestart behandles i Skole & Familie, og forældrene modtager svar i begyndelsen af februar. Afgørelsen kan ikke ankes. Hvis et barn, der har alderen til at begynde i skole, anbefales at blive i børnehaven endnu et år, *skal* børnehaven udarbejde en handleplan for barnet.

Bilag 6:

Udveksling af oplysninger og om tavshedspligt

- ❖ Det anbefales altid at få forældrenes samtykke til udveksling af informationer, der vedrører barnets udvikling.
- ❖ Det understreges, at videregivelse af personlige oplysninger kun bør foregå i et professionelt rum (fx på et møde) og altid med medarbejdernes faglige tilgang.
- ❖ Det anbefales, at børnehavepædagogen til enhver tid og specielt inden overleveringsmøder har en drøftelse sin daglige leder vedr. oplysninger, der kan og skal videregives.

Eksempel:

Når en skole mødes med de omliggende børnehaver for at drøfte børnegruppen, der skal begynde i skole, skal det bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, om børnehaverne uden forældreindehavernes samtykke kan videregive oplysninger til skolen. Der er nemlig her tale om udveksling af oplysninger imellem to myndigheder, da skolen ikke er en del af den kommunale enhedsforvaltning.

Videregivelse af personoplysninger

Internt samarbejde på forvaltningsniveau:

Den samlede kommunale forvaltning anses som én forvaltning. Inden for den kommunale forvaltning kan private og personlige oplysninger udveksles i videre omfang, kun begrænset af reglerne i forvaltningslovens § 32 om, at oplysningerne skal være relevante for udførelsen af pågældendes opgave.

Hovedreglen er, at en myndighed **ikke** kan videregive **rent private oplysninger** vedr. en person til en anden myndighed uden at den pågældende har givet et samtykke, og at

personlige oplysninger kun må videregives til en anden myndighed, når oplysningen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave.

Børneområdet, sundhedsplejen og kommunale dagtilbud hører efter dagtilbudsloven under den kommunale enhedsforvaltning, hvorimod skolerne er selvstændige myndigheder og altså ikke en del af den kommunale enhedsforvaltning. Det betyder, at den enkelte folkeskole derfor kun bør videregive oplysninger i overensstemmelse med Forvaltningslovens § 28, som tillader videregivelse af oplysninger:

- når forældre har givet samtykke
- når lov eller bestemmelser fastsætter, at oplysningen skal videregives
- når oplysningen er af væsentlig betydning for myndighedens virksomhed eller den afgørelse som skal træffes af forvaltningen

Enhver oplysning, der er af betydning for barnets udvikling i skolen, bør vi videst muligt omfang videregives til skolen, således at en evt. indsats hurtigt kan iværksættes.

Udveksling af oplysninger uden forældrenes samtykke

Fra 1. januar 2011 er der indført en lempelse i servicelovens § 49 a. Bestemmelsen giver mulighed for at udveksle oplysninger i det tværfaglige samarbejde mellem socialforvaltning, lære og SFO-pædagoger, sundhedspleje og dagtilbud om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige eller familiemæssige forhold. Oplysningerne kan udveksles uden samtykke fra forældrene, når udvekslingen af oplysninger er nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

En konkret bekymring eller problemstilling vedrørende et barn eller en ung kan - uden forældrenes samtykke – kun drøftes én gang på et møde. I særlige tilfælde kan der dog afholdes et opfølgende møde.

Hvilke oplysninger kan udveksles?

- Om rent private forhold vedr. personlige og familiemæssige omstændigheder
- Om helbredsmæssige forhold
- Om barnets udvikling eller adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber
- Om forholdene i et barns hjem

Læs mere herom på side 14 og 55-56 i "Dialog om tidlig indsats", [klik her](#)

Tavshedspligt

Medarbejderne har efter gældende regler tavshedspligt med hensyn til alle de fortrolige oplysninger om børn og unge og deres familier, som de kommer i besiddelse af igennem arbejdet.

Formålet med reglerne om tavshedspligt er at sikre retssikkerheden og den grundlæggende tillid mellem borgeren og de personer fra det offentlige system, som borgeren kommer i kontakt med. Der er i forvaltningslovens § 27, stk. 1, (§ 27, 28 og 32 [klik her](#)) angivet en række hensyn til offentlige og private interesser, som kan begrunde, at en oplysning må anses for fortrolig. Det afgørende for, om en oplysning skal anses for fortrolig, vil være en vurdering af, om oplysningen er af en sådan karakter, at man efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlange, at oplysningen ikke kommer til offentlighedens kendskab.

Inddragelse af forældrene

Selvom det vurderes, at forældrenes adfærd er årsag til, at barnet eller den unge har problemer, vil det være væsentligt at inddrage forældrene i den indsats, der skal hjælpe barnet eller den unge. Det er derfor vigtigt at inddrage forældrene i afklaringen og løsningen af et eventuelt problem. Som udgangspunkt skal forældrene altid kontaktes, hvis det vurderes, at et barn eller en ung ikke trives. Dette skal gøres af hensyn til barnets eller den unges trivsel og for at underbygge tillidsforholdet og det fremtidige samarbejde med den berørte familie.

Forældrene skal derfor også så vidt muligt inddrages i overvejelserne om, at problemet tages op i en tværfaglig gruppe. De skal som udgangspunkt også inviteres til at deltage i de drøftelser, der foregår.

Rammebeskrivelsens ansvars- & opgaveportefølje

Skolens ledelse	Institutionsledelse
<p>Ansvar:</p> <p>Alle er forpligtet til at indgå i samarbejdet.</p> <p>Den modtagende institution bærer ansvaret for opfølgningen på det tværprofessionelle samarbejde.</p> <p>Skoleledelsen er ansvarlig for i samarbejde med områdelederen, eller en af lederen udpeget ansvarlig, at udarbejde en samarbejdskalender</p>	<p>Ansvar:</p> <p>Alle er forpligtet til at indgå i samarbejdet.</p> <p>Det er ledelsen i dagtilbuddet, der har ansvaret for at invitere til overleveringsmøder med skolen.</p>
<p>Opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolen afholder besøgsdage • Informationsmøde for kommende bh. Klasse forældre • Skolerne indkalder til samarbejds møde for faggrupperne • Skolen afholder forældremøde i efteråret – for børnehaveklasse forældrene • Skolen afholder skolehjem samtaler inden for det første kvartal. • Samarbejds kalenderen skal lægges på Skolens hjemmeside • SFO/Skolen afholder besøgsdage • SFO/Skolen afholder forældremøde	<p>Opgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forældresamtaler for skolestartet (året før skolestart) • Sprogscreening af tosprogede børn • Etablering af samarbejdsaktiviteter (pædagogisk projekt) • Overleveringsmøde m/skolen • Afsluttende forældresamtale m/ afsæt i samtaleskema • Overleveringsmøder vedr. børn med særlige behov ml. dagtilbuddet og skolen • Samarbejds kalenderen skal lægges på Områdeinstitutionens hjemmeside • Dagtilbuddet informerer forældre om besøgsdage på skolen

Bilag 8

Samarbejdspartnere ved udarbejdelse af samarbejdskalender

Område	Primær skole	Selvejende
Birkehaven	Høsterkøb	Gøngehesten (Privat)
	Sjælsø	Keilstruplund
	Toftevang	Rudolf Steiner 'Sommerfuglen'
		Skovstjernen
Hestkøb	Bistrup	Monterssori (Privat)
	Birkerød skole	Fredsholm
		Gerners Børnehus
Område I*	Dronninggard skole	Myretuen
	Ny Holte skole	Vængebo
	Skovlyskolen	Skovmærket
		Skovlytoften
Område II	Skovlyskolen	Sct. Georggårdens vg.
	Vangeboskolen	Bukkebruse-solsikken
		Egehegnet
Område III	Trørød skole	Ellesletten
	Vedbæk skole	Vedbæk børnehus
	Nærum skole	Skyttebjerg

* Fire af de kommunale områdeinstitutioner er pr. 1. december 2012 reduceret til tre områder

Oversigt over de kommunale områdeinstitutioner:

<p>Birkehaven: Birkemosen Børnehuset Sjælsø Kastaniebakken Kongebroen Natur og Skovbørnehaven Stenhøjgårdsvej</p> <p>Hestkøb: Abildgården Lyngborghave Pilegården Smørhullet</p>	<p>Område I: Rudegårds Allé Skovlyhuset Dronninggård/Sneglehuset Elverhøj Karethen Mælkebøtten</p> <p>Område II: Frederik Clausens Vænge Ravneholk Tusindbenshuset Troldehøj Mølleåen Søvej Vangebovej</p>	<p>Område III: Flintehøj Gøngehuset Bøgehøjen Kohavehuset/Grønærten Mariehøj Tudsen/Nærum menighedsbørnehave</p>
--	--	---